

MUISTIO VAT-verkoston Yhteistyöpäivistä Lappeenrannassa 31.5.–1.6.2017

Ke 31.5.2017 klo 9.00 – 16.15 Seminaari, Eksote, Auditorio I, Valto Käkelän tie 3A, Lappeenranta
To 1.6.2017 klo 9.15 – 15.00 Tutustumiskäynti ja verkoston työskentelyä

Teemana Vapautumisen asumisen tuen (VAT) verkoston yhteistyöpäivillä oli rikosseuraamustaustaisten asunnottomuuden vähentäminen ja asumisen tuen kehittäminen Lappeenrannassa ja lähialueilla sekä rikostaustaisten koulutuksen ja työllistymisen polut.

31.5. seminaaripäivä alkoi aamukahvilla, jonka jälkeen VAT-verkoston puheenjohtaja Markku Rautiainen toivotti osallistujat tervetulleiksi päiville korostaen eri toimijoiden yhteistyön merkitystä vapautuvien asuttamisessa ja muussa tuessa. Esimerkiksi Joensuussa toimii sektorirajat ylittävä ja laajapohjainen työryhmä, jossa rikostaustaisten asumisen ja muun tuen asioita selvitetään hyvissä ajoin ennen vapautumista yhdessä asiakkaan kanssa. Seminaarin ensimmäisenä varsinaisena puhujana Jaana Ikävalko Lappeenrannan yhdyskuntaseuraamustoimistolta kertoi asumisen asioista ja yhteistyökuvioista Yhdyskuntaseuraamustoimiston näkökulmasta. Sen jälkeen Auvo Vainikainen Eksoten erityispalveluista kertoi esimerkkitapausten avulla rikostaustaisten asunnottomuudesta Lappeenrannan alueella. Vainikainen korosti sitä, että luottamuksen rakentaminen asiakkaan kanssa on korvaamattoman tärkeää myös rikostaustaisten kohdalla.

Seminaaripäivän kommenttipuheenvuoroissa kävi ilmi, että asunnon saaminen Lappeenrannan asuntopalvelulta on vaikeaa, jos on vuokravelkoja ja luottotiedot puuttuvat. Kommenteissa korostettiin myös vertaistuen tärkeyttä ja kokemusasiantuntijan roolia vapautuvan ja viranomaisten välisenä tulkkina. Mariitta Vaara Vankeusaika mahdollisuutena -hankkeesta ja THL:stä esitteli työ- ja toimintakykyarviota rikostaustaisten kohdalla. Hänen mukaansa asuminen on kaiken lähtökohta: ollakseen työkykyinen ihminen tarvitsee paikan, jossa levätä, säilyttää omaisuutta ja huolehtia itsestään. Vankilan ja siviilin (TYP) välille tarvittaisiin parempia jatkumia, jotta siviilissä ei tarvitsisi aloittaa uudelleen nollassa.

Lounaan jälkeen pohdittiin tarkemmin rikostaustaisten koulutuksen ja työllistymisen kysymyksiä: miten osallisuus ja arjen mielekäs tekeminen voivat tukea myös asumisen onnistumista? Iltapäivän aloitti Kriminaalihuollon tukisäätiön Hanna Mäki-Tuurin esitys (Hanna oli itse sairaana ja hänen esityksensä piti Anna Leppo). Oppimisvaikeudet ja ADHD ovat todella yleisiä rikostaustaisten keskuudessa. Nämä neuropsykiatriset häiriöt vaikuttavat myös asumisen onnistumiseen ja asumisen tuen tarpeisiin. Laura Väisänen ja Kaisa Kämäräinen esittelivät Rikosseuraamuslaitoksen Vankeusaika mahdollisuutena -hanketta, jossa TYP:in työntekijä työskentelee vankilassa (Sukeva) ja vankilan työntekijä TYP-verkostossa.

Iltapäivän päätti kolme käytännönläheistä alustusta aiheesta ”Mielekäs tekeminen asumisen onnistumisen tukena” ja näiden pohjalta käyty keskustelu. Pekka Matilainen ViaDia Pirkanmaa ry:stä kertoi, että heillä valmentautuminen työtoimintaan tai vapaaehtoistyöhön alkaa matalalla kynnyksellä jo vankeusaikana ja työtoiminta on huomattu tärkeäksi osaksi rikoksettomaan elämään pyrittäessä. Juha Soivio Diakonissalaitoksen hoiva oy:stä kertoi opintopolkujen rakentamisesta Asunto ensin -asumisen piirissä Toimekas-hankkeessa. Kaiken a ja o on se, että asukkaat ovat itse osallisina mukana suunnittelemassa itselleen mielekästä arjen toimintaa. Ari Väänänen Lappeenrannan ViaDia ry:stä kertoi hiljattain käynnistyneestä Varikko-hankkeesta.

Keskustelu kävi myös iltapäivällä vilkkaana ja siinä peräänkuulutettiin mm. mielenterveysongelmien parempaa huomioimista ja eri toimijoiden parempaa yhteistyötä niin asumisen kuin työtoiminnan suunnittelussa. Osallistujiksi oli runsaasti paikallisia toimijoita Lappeenrannasta ja lähialueilta sekä VAT-verkostolaisia eri puolilta Suomea. Monipuolinen osallistujajoukko mahdollisti monipuolisen keskustelun, kokemusten jakamisen ja toisilta oppimisen.

Yhteistyöpäivien toinen päivä 1.6. alkoi tutustumiskäynnillä Eksoten tilapäismajoitukseen, Tilmaan, sekä Katajapuun tukiasuntoihin. Tämän jälkeen siirryttiin Kaupungintalon kokoustiloihin jatkamaan keskustelua eilispäivän aiheista. Iltapäivän keskusteluissa nousi esiin kokemusasiantuntijoiden ja vertaisten nykyistä parempi hyödyntäminen vapautumisen ja asumisen valmistelussa sekä tarve kokemusasiantuntijoiden koulutukselle. Lisäksi pohdittiin sitä, että useissa Risen yksiköissä olisi syytä tiivistää yhteistyötä vankiloiden ulkopuolisiin verkostoihin. Toisaalta vanki olisi hyvä saada paremmin osalliseksi rangaistusajan suunnitelmaa laadittaessa. Asukkaan tai vangin osallistaminen voidaan aloittaa pieninkin askelein ja järjestöillä on vahvaa osaamista osallistavista toimintatavoista sekä mielekkään arjen tekemisen mahdollistamisesta siviilissä.

Seuraavat VAT-verkoston yhteistyöpäivät pidetään 6.-7.9.2017 Oulussa. Tervetuloa!

Lisätietoa Vapautuvien asumisen tuen verkostosta (ja verkoston materiaaleja) ja tulevista tapahtumista:

<http://www.krit.fi/fin/palvelut/tukiasumispalvelut/vat-verkosto/>

Lämmin kiitos Lappeenrannan VAT-tapahtumassa mukana olleille!

Anna Leppo

Projektikoordinaattori

Kriminaalihuollon tukisäätiö

VAT-verkoston sihteeri

anna.leppo@krit.fi, p. 050 412 4022

